

Mottagare:

Skogsstyrelsen
Länsstyrelsen i Uppsala län, Naturvårdsenheten
Tierps kommun

Kopia för kännedom:

sandra.hanninen@storaenso.com

antti.kujanpaa@storaenso.com

hanna.staland@storaenso.com, chefsekolog Stora Enso

borje.pettersson@bergvikskog.se, chefsekolog Bergvik Skog

malin.sahlin@naturskyddsforeningen.se, skogs nätverket

marta.berg@naturskyddsforeningen.se, tätortsnära skog

Kristoffer.Stighall@naturskyddsforeningen.se projektledare Vitryggig hackspett

Begäran om nyckelbiotopsinventering av avverkningsanmäld skog

Ärendebeteckning: A 44085-2016 samt A 44153-2016

Sammanfattning

Det har kommit till Naturskyddsföreningen Gävleborgs kännedom att slutavverkning är planerad av ett skogsområde väster om tätorten Söderfors i Tierps kommun, ärendenummer A 44085-2016 och A 44153-2016. Skogen är belägen i området runt nedre Dalälven och har lövrika partier med grov asp och björk vilket kan utgöra lämpliga habitat för vitryggig hackspett.

Vid Naturskyddsföreningens besök i området besöktes huvudsakligen det södra avverkningsområdets (A 44085-2016) östra del, som gränsar mot en myrmark, samt de centrala delarna där det finns ett stort inslag av grov asp.

I slutningen ner mot myrmarken i öst påträffades på flera platser kläckhål och larvgångar av jättesvampmal (NT), en art som är obenägen att sprida sig och som förekommer i äldre skogsbestånd med lång kontinuitet på lämpligt substrat. Avverkning och förstörelse av habitat har stor negativ påverkan på arten.

I de centrala delarna i ett område med många grova aspar påträffades bland annat veckticka (NT) och kandelabersvamp (NT), arter som indikerar skyddsvärda aspskogsbestånd med

konstant hög luftfuktighet. Vi fann även lukttofsskivlingen som växte karaktäristiskt med krökt fot på stående björkstam. Vi kunde sen läsa om den att den är sällsynt i lövskogrika miljöer på stående döda och döende björkar. Flera andra vedlevande tickor, som ännu inte kunnat artbestämmas, växte här och vårt intryck av området är att det hyser en rik och värdefull svampflora som skulle behöva undersökas mera (se bifogade bilder).

Vid en snabb besiktning av det norra avverkningsområdet (A 44153-2016) noterade vi att det i undervegetationen finns inslag av blåsippor och övermogna men naturvårdsintressanta taggsvampar. I Artportalen har det sedan tidigare rapporterats orange taggsvamp (NT) från området samt grön aspvedbock (NT) 1967. Den sistnämnda bör finnas kvar i området med den förekomst av gamla aspar som fortfarande finns där. Förekomst av vedskalbaggar på gammal asp är säkerligen långt mycket längre men tyvärr dåligt studerad.

Vi gör bedömningen att avverkningsområdena hyser höga naturvärden och begär därför att Skogsstyrelsen utför en nyckelbiotopsinventering av skogen innan avverkningen påbörjas, så att lämpliga åtgärder för att skydda dessa höga naturvärden kan vidtas.

Eftersom delar av den avverkningsanmälda skogen är rik på löv, däribland grov asp, björk, ek och sälg, samt ligger intill Dalälvens nedre delar där det fortfarande finns kvar en restpopulation av den akut hotade vitryggiga hackspetten riktas denna skrivelse även till Länsstyrelsen i Uppsala län.

Skrivelsen riktas också till Tierps kommun eftersom storskaliga skogliga åtgärder i en tätortsnära skog som denna, där många Söderforsbor tar sin dagliga promenad, kan få negativa effekter för det mervärde som god tillgänglighet till värdefull natur ger.

I och med denna skrivelse begär Naturskyddsföreningen ut samtliga handlingar som tillkommer i ärendet framöver, då sådana handlingar upprättas eller inkommer hos både Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

Avverkningsanmälningarna gäller ett 25,7 hektar stort tätortsnära skogsområde vid Söderfors i Tierps kommun och är daterad 2016-10-10. Naturskyddsföreningen har endast fältbesökt delar av avverkningsområdena.

Det södra avverkningsområdet (A 44085-2016) ligger i direkt anslutning till myrmarker såväl i nordöst som i sydväst. Enligt en boende i området ska det även finnas en källa i östra delen. Skogen är varierad med omväxlande barrskog och områden med stort lövinslag. Det finns grova aspar och björkar samt även säl, rön, al och ek i skogen. Även tillgången på död ved i olika nedbrytningsfaser är god. Allt detta sammantaget bidrar till att det i den aktuella skogen finns en variation av olika ekologiska nischer vilket ger goda livsbetingelser för många olika arter.

I den östra delen i slutningen ner mot myren påträffades på flera platser kläckhål och larvgångar av jättesvampmal (NT), en art som är obenägen att sprida sig och som förekommer i äldre skogsbestånd med lång kontinuitet på lämpligt substrat. Avverkning och förstörelse av habitat har stor negativ påverkan på arten.

I de centrala delarna i ett område rikligt på grov asp påträffades bland annat veckticka (NT) och kandelabersvamp (NT), arter som indikerar skyddsvärda aspskogsbestånd med konstant hög luftfuktighet. Flera andra vedlevande tickor, som ännu inte kunnat artbestämmas, växte i detta område. På en murken högstubbe intill påträffades även kortskaftad ärgspik (NT).

I området runt nedre Dalälven finns det en hel del uppkommande yngre lövskog, men det är fortfarande ett faktum när man kör i området att mycket grov asp och björk ligger i upplag längsmed vägarna. Om inte detta förhållande ändras kommer det bli svårt att på lång sikt uppnå gynnsam bevarandestatus för den vitryggiga hackspetten i nedre Dalälvsområdet. Lövträd bör inte avverkas i de aktuella avverkningsområdena om det inte är i ett specifikt syfte att gynna trängda äldre lövträd. Asp, säl, ek och grov björk bör över huvud taget inte avverkas.

Avslutningsvis vill vi framhålla att detta tätortsnära skogsområde är genomkorsat av stigar som används av Söderforsborna för rekreation. Området är alltså värdefullt att bevara såväl utifrån naturvårds- som ur rekreationssynpunkt. Det finns även ett pedagogiskt värde då skogen i kraft av sitt tätortsnära läge kan användas inom undervisning såväl i skola som i förskola.

Nedan är en sammanställning av de naturvårdsintressanta arter vi noterat under fältbesök. De är rapporterade på Artportalen, och rödlistade arter är i vissa fall markerade med Naturskyddsföreningens gröna snitselband i fält. Snitselbanden är av nedbrytbart material och kan, om önskemål finns från markägare eller ombud, plockas ner efter avslutad myndighetsutövning.

Signalarter och rödlistade arter	Övrigt
Rutskinn (NT) (mikroskoperat)	Thomsons trägnagare
Veckticka (NT)	Lukttofsskivling
Kandelabersvamp (NT)	Ärgnål (fertil)
Svavelticka (mikroskoperad)	Ockratagging (mikroskoperad)
Taggsvampar (NT) (<i>Hydnellum</i> samt ev. <i>Phellodon</i>)	Sälgticka
Kortskaftad ärgspik (NT)	Kransmossa
Vedticka	Orre
Blåsippa	Tofsmes
Jättesvampmal (NT)	
Bronshjon	
Kungsfågel (VU)	
Spillkråka (NT)	

Baserat på de iakttagelser vi gjort under vårt fältbesök hemställer Naturskyddsföreningen att Skogsstyrelsen utför en nyckelbiotopsinventering av avverkningsområdena innan avverkningen påbörjas så att de höga naturvärdena kan bekräftas och lämpliga åtgärder för att skydda dem vidtas.

Skogsgruppen

Naturskyddsföreningen Gävleborg

Kontaktperson

Inga-Greta Andersson

070-354 94 89

andersson.ingagreta@gmail.com

Bild 1. Miljöbild, grova aspar centralt i avverkningsområdet.

Bild 2. Kandelabersvamp.

Bild 3. Miljöbild. Svavelticka på asp centralt i avverkningsområdet.

Bild 4. Veckticka.

Bild 5. Miljöbild. Rutsinn på eklåga centralt i avverkningsområdet.

Bild 6. Miljöbild, stort lövinslag i skogen.

Bild 7. Död ved samt sluttning ner mot myr i öst.

Bild 8. Larvgångar och kläckhål av jättesvampmal.

Bild 9. Vedticka.

Bild 10. Murken högstubbe med förekomst av kortskaftad ärgspik.

Bild 11. Gnag av bronshjon samt thomsons trägnagare.

Bild 12. Miljöbild.

Bild 13. Lukttofsskivling på gammal björk.

Bild 14. Miljöbild, död ved.

Bild 15. Snittsling längsmed myrkanten i öst.

Bild 16. Lövrikt parti i syd som i framtiden kan bli lämpligt för vitryggig hackspett om det får stå kvar.

Bild 17. Väl upptrampad promenadstig i norra avverkningsområdet.

Bild 18. Odlingsrösen samt några grova aspar i norra avverkningsområdet.

Bild 19. Taggsvampar i norra avverkningsområdet.